

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๕๔ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริม ประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัด อุตรดิตถ์

๔.๕ แนวทางในการพัฒนาบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่ เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

อักษรย่อและสัญลักษณ์ทางสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	หมายถึง	จำนวนตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	หมายถึง	ค่า Sum of Squares (ผลบวกกำลังสองของคะแนน)
df	หมายถึง	ค่า Degree of freedom (ขั้นของความเป็นอิสระ)
MS	หมายถึง	ค่า Mean Square (ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน)
Sig.	หมายถึง	ค่า Significant (ระดับนัยสำคัญ)
F	หมายถึง	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test)
t	หมายถึง	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
*	หมายถึง	ค่า allowable error ๐.๐๕ (ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้)

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทั่วไป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาลศรีพนมมาศพิทยากร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๑๕๔)		
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
สถานะ		
ชาย	๖๓	๔๐.๙
หญิง	๙๑	๕๙.๑
รวม	๑๕๔	๑๐๐.๐
อายุ		
๑๓ ปี	๓๘	๒๔.๗
๑๔ ปี	๖๑	๓๙.๖
๑๕ ปี	๔๕	๒๙.๒
๑๕ ปี ขึ้นไป	๑๐	๖.๕
รวม	๑๕๔	๑๐๐.๐
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๔๐	๒๖.๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๖๖	๔๒.๙
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๔๘	๓๑.๑
รวม	๑๕๔	๑๐๐.๐
สถานะทางครอบครัว		
อยู่กับพ่อแม่	๑๐๔	๖๗.๕
อยู่กับปู่ย่า	๑๖	๑๐.๔
อยู่กับตายาย	๑๒	๗.๘
อยู่กับน้ำอา	๒๒	๑๔.๓
รวม	๑๕๔	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
การเข้าร่วมกิจกรรม		
๑-๕ ครั้ง	๑๐๓	๖๖.๙
๖-๑๐ ครั้ง	๒๑	๑๓.๖
๑๑ ครั้ง ขึ้นไป	๓๐	๑๙.๕
รวม	๑๕๔	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๑

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๑๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๖ รองลงมาคืออายุตั้งแต่ ๑๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๒ และต่ำสุดอยู่ที่อายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๖.๕

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๙ รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑ และต่ำสุดเป็นระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐

สถานะทางครอบครัว ส่วนใหญ่อยู่กับพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๕ รองลงมาเป็นอยู่กับน้าอา คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓ และต่ำสุดอยู่กับตายาย คิดเป็นร้อยละ ๗.๙

การเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรม ๑-๕ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๙ รองลงมาเข้าร่วมกิจกรรม ๑๑ ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๕ และต่ำสุดเข้าร่วมกิจกรรม ๖-๑๐ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้แก่ ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม ด้านการสร้างความปลอดภัยสรีรภาพ ด้านการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม แสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แสดงระดับความคิดเห็นบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยรวม

(n = ๑๕๔)

บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง	๔.๒๗	๐.๔๓๘	มาก
๒. ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม	๔.๒๑	๐.๔๘๓	มาก
๓. ด้านการสร้างความเลื่อมใสศรัทธา	๔.๑๗	๐.๕๑๐	มาก
๔. ด้านการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม	๔.๑๘	๐.๔๗๘	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๒๑	๐.๔๒๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๔.๒๑) และเมื่อจำแนกรายเป็นด้าน แล้วพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ อยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๗ รองลงมาคือ ด้านส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๑ และที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างความเลื่อมใสศรัทธา มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แสดงระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง

(n = ๑๕๔)

ที่	ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
๑	ส่งเสริมให้ปฏิบัติตามคำสอน ในการไม่เบียดเบียนชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น	๔.๕๓	๐.๕๓๙	มากที่สุด
๒	ส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักการทำมาหากินในอาชีพต่างๆ	๔.๑๔	๐.๖๑๗	มาก
๓	ส่งเสริมให้เยาวชนอนุรักษ์ความเป็นไทย เช่นการไหว้	๔.๒๑	๐.๖๗๓	มาก
๔	ส่งเสริมให้มีการสืบสานประเพณีของท้องถิ่น	๔.๐๗	๐.๙๐๑	มาก
๕	ส่งเสริมให้เยาวชนงดเว้นจากยาเสพติดให้โทษ	๔.๒๘	๐.๖๙๑	มาก
๖	ส่งเสริมให้นำหลักความเชื่อทางศาสนาไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เช่น ทำดียอมได้รับผลดี ทำชั่วได้รับผลชั่ว	๔.๔๒	๐.๗๖๕	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๒๗	๐.๕๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๗$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าทุกรายการมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือส่งเสริมให้ปฏิบัติตามคำสอน ในการไม่เบียดเบียนชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่นมีค่าเฉลี่ย ๔.๕๓ รองลงมาคือ ส่งเสริมให้นำหลักความเชื่อทางศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ทำดียอมได้รับผลดี ทำชั่วได้รับผลชั่ว มีค่าเฉลี่ย ๔.๔๒ และที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้มีการสืบสานประเพณีของท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ย ๔.๐๗

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D) แสดงระดับความคิดเห็นของนักเรียน
 ต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัด
 อุตรดิตถ์ ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม

(n = ๑๕๔)

ที่	ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
๑	ส่งเสริมให้มีความเป็นระเบียบวินัย โดยปฏิบัติตามระเบียบสถานศึกษาโดยไม่มาเรียนสาย	๔.๔๙	๐.๕๕๑	มาก
๒	ส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบ โดยทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัวและโรงเรียน	๔.๐๖	๐.๖๑๒	มาก
๓	ส่งเสริมให้เยาวชนรู้คุณค่าของการครองตนตามหลักจริยธรรม เช่นความกตัญญูทวดที่ต่อผู้มีพระคุณ	๔.๒๓	๐.๗๔๘	มาก
๔	ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์สุจริต โดยไม่ให้หลงผิดทำทุจริตเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น	๔.๐๘	๐.๘๓๗	มาก
๕	ส่งเสริมให้มีความประหยัด ไม่ให้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยด้วยการซื้อของที่ไม่จำเป็น และมีราคาแพงเกินควร	๔.๑๓	๐.๘๙๑	มาก
๖	ส่งเสริมให้รู้ถึงเรื่องบาป บุญ คุณ โโทษที่เกิดจากการกระทำผิดศีลธรรม	๔.๒๙	๐.๘๓๒	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๒๑	๐.๔๘๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของวัดในการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๒๑) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าทุกรายการมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยประเด็นที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ส่งเสริมให้มีความเป็นระเบียบวินัย โดยปฏิบัติตามระเบียบสถานศึกษาโดยไม่มาเรียนสาย มีค่าเฉลี่ย ๔.๔๙ รองลงมาคือ ส่งเสริมให้รู้ถึงเรื่องบาป บุญ คุณ โโทษที่เกิดจากการกระทำผิดศีลธรรม มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ และที่มีความเห็นต่ำสุดคือ ส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบ โดยทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัวและโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๖

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แสดงระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการสร้างเสริมความเลื่อมใสศรัทธา

(n = ๑๕๔)

ที่	ด้านการสร้างเสริมความเลื่อมใสศรัทธา	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
๑	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักกับการปฏิบัติตนตามมารยาทอันดีงามในการเข้าสังคม	๔.๓๕	๐.๖๗๒	มาก
๒	ส่งเสริมให้ความรู้ในการปฏิบัติกับการเคารพกฎเกณฑ์กติกาของสังคมด้วยความเต็มใจ	๔.๑๐	๐.๗๐๓	มาก
๓	ส่งเสริมให้เรียนรู้ถึงความประพฤตินในการแสดงความเคารพด้วยการไหว้ทุกครั้งในการพบปะทักทายกับผู้ที่มีความอาวุโสกว่าตน	๔.๐๖	๐.๘๖๘	มาก
๔	ส่งเสริมให้มีการพูดจาไพเราะอ่อนหวานและมีกิริยาท่าทางอ่อนน้อมถ่อมตนอย่างสม่ำเสมอ	๔.๑๕	๐.๘๖๒	มาก
๕	ส่งเสริมในเรื่องกิริยามารยาทในการยืน เดิน นั่ง นอน ให้มีความเรียบร้อยอยู่เสมอ	๔.๓๑	๐.๖๓๑	มาก
๖	ส่งเสริมความรู้เรื่องการแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ บิดามารดา ครูอาจารย์ ในเมื่อต้องยืนหรือเดินผ่าน	๔.๑๑	๐.๗๕๕	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๑๗	๐.๕๑๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของวัดในการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในด้านการสร้างเสริมความเลื่อมใสศรัทธา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๗$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าทุกรายการมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยประเด็นที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักกับการปฏิบัติตนตามมารยาทอันดีงามในการเข้าสังคม มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๕ รองลงมา คือ ส่งเสริมในเรื่องเรื่องกิริยามารยาทในการยืน เดิน นั่ง นอน ให้มีความเรียบร้อยอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๑ และที่มีความเห็นต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้เรียนรู้ถึงความประพฤตินในการแสดงความเคารพด้วยการไหว้ทุกครั้งในการพบปะทักทายกับผู้ที่มีความอาวุโสกว่าตน มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๖

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แสดงระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม

(n = ๑๕๔)

ที่	ด้านการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
๑	ส่งเสริมให้เยาวชนเห็นว่า การสวดมนต์ไหว้พระทำจิตใจให้สงบ เยือกเย็น และมีความสุข	๔.๑๙	๐.๗๔๘	มาก
๒	ส่งเสริมให้เยาวชนเห็นว่า เมื่อรักษาศีลห้าแล้วจะทำให้ชีวิตมีความสุข	๔.๑๙	๐.๖๔๔	มาก
๓	ส่งเสริมให้เยาวชนเห็นว่า เมื่อเราให้ความรักความเมตตาต่อผู้อื่น ก็จะได้รับความรักความเมตตาตอบแทน	๔.๒๑	๐.๖๙๒	มาก
๔	ส่งเสริมให้เยาวชนเห็นว่า เมื่อเราให้อภัยต่อผู้อื่น ก็จะได้รับการให้อภัยตอบ	๔.๐๗	๐.๗๕๙	มาก
๕	ส่งเสริมให้เยาวชนเห็นว่า เมื่อเราให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ก็จะได้รับความช่วยเหลือกลับมา	๔.๑๖	๐.๗๖๐	มาก
๖	ส่งเสริมให้เยาวชนเห็นว่า เมื่อเรารักษาประเพณีวัฒนธรรมไว้ได้ เราก็จะมีการดำเนินชีวิตไปในทางที่ดี ถูกต้อง และมีความสุข	๔.๒๙	๐.๗๓๒	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๑๘	๐.๔๗๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของวัดในการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในด้านการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๘$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าทุกรายการมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยประเด็นที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ส่งเสริมให้เยาวชนเห็นว่า เมื่อเรารักษาประเพณีวัฒนธรรมไว้ได้ เราก็จะมีการดำเนินชีวิตไปในทางที่ดี ถูกต้อง และมีความสุข มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ รองลงมา คือ ส่งเสริมให้เยาวชนเห็นว่า เมื่อเราให้ความรักความเมตตาต่อผู้อื่น ก็จะได้รับความรักความเมตตาตอบแทน มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๑ และที่มีความเห็นต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้เยาวชนเห็นว่า เมื่อเราให้อภัยต่อผู้อื่น ก็จะได้รับการให้อภัยตอบ มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๗

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนตอบบทาของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณี และวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะทางครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรม แสดงด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน การทดสอบค่าที (t – test) และการทดสอบค่าที (F – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง รายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD)

สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นตอบบทาของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณี และวัฒนธรรมแก่เยาวชน แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนตอบบทาของวัดที่มีต่อการส่งเสริม ประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวม จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๑๕๔)

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	๖๓	๔.๑๓	๐.๔๓๒	๑.๙๒๕	๐.๐๕๔๘
หญิง	๙๑	๔.๒๖	๐.๔๑๔		

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนตอบบทาของวัดที่มี ต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม ด้วย วิธีการทดสอบค่าที (t – test) จำแนกตามเพศ ได้แก่ ชาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๓ และหญิง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๒๖ พบว่า โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวม จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๑๕๔)

อายุ	n	$\bar{x}$	S. D
๑๓ ปี	๓๘	๔.๑๒	๐.๔๒๗
๑๔ ปี	๖๑	๔.๒๒	๐.๔๐๙
๑๕ ปี	๔๕	๔.๒๙	๐.๔๐๗
๑๕ ปี ขึ้นไป	๑๐	๔.๐๗	๐.๕๔๗
รวม	๑๕๔	๔.๒๑	๐.๔๒๕

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวม จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๑๕๔)

	S S	df	M S	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๓๕	๔	๐.๒๐๘	๑.๕๕๔	๐.๒๐๓
ภายในกลุ่ม	๒๖.๘๖๑	๑๕๐	๐.๑๗๙		
ผลรวม	๒๗.๖๙๖	๑๕๔			

จากตารางที่ ๔.๘, ๔.๙ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม ที่มีช่วงอายุต่างกัน ๔ ระดับ ได้แก่ อายุ ๑๓ ปีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๒ อายุ ๑๔ปี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๒ อายุ ๑๕ ปีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๙ และ อายุ ๑๕ ปีขึ้นไปค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๗ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๑๕๔)

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S. D
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๔๐	๔.๑๔	๐.๔๒๕
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๖๖	๔.๒๒	๐.๔๐๑
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๔๘	๔.๒๕	๐.๔๕๗
รวม	๑๕๔	๔.๒๑	๐.๔๒๕

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๑๕๔)

	S S	df	M S	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๘๑	๓	๐.๑๔๐	๐.๗๗๓	๐.๕๖๔
ภายในกลุ่ม	๒๗.๔๑๕	๑๕๑	๐.๑๘๒		
รวม	๒๗.๖๙๖	๑๕๔			

จากตารางที่ ๔.๑๐ , ๔.๑๑ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม ที่มีช่วงระดับการศึกษาต่างกัน ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๔ ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๒ และระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๕ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ นักเรียนที่มีสถานะทางครอบครัวต่างกันมีความคิดเห็นบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวม จำแนกตามสถานะทางครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๑๕๔)

สถานะทางครอบครัว	n	$\bar{X}$	S. D
อยู่กับพ่อแม่	๑๐๔	๔.๒๔	๐.๓๘๒
อยู่กับปู่ย่า	๑๖	๔.๑๙	๐.๔๙๙
อยู่กับตายาย	๑๒	๔.๐๔	๐.๗๐๑
อยู่กับน้ำอา	๒๒	๔.๑๘	๐.๓๘๐
รวม	๑๕๔	๔.๒๑	๐.๔๒๕

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวม จำแนกตามสถานะทางครอบครัว

	S S	df	M S	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๐.๔๒๘	๓	๐.๑๔๓	๐.๗๘๔	๐.๕๐๕
ภายในกลุ่ม	๒๗.๒๖๘	๑๕๑	๐.๑๘๒		
ผลรวม	๒๗.๖๙๖	๑๕๔			

จากตารางที่ ๔.๑๒ , ๔.๑๓ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม ที่มีสถานะทางครอบครัวต่างกัน ๔ ระดับ ได้แก่ อยู่กับพ่อแม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๔ อยู่กับปู่ย่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๙ อยู่กับตายาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๔ และอยู่กับน้ำอา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๘ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานะทางครอบครัว ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ นักเรียนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ ระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวม จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๑๕๔)

การเข้าร่วมกิจกรรม	N	$\bar{X}$	S. D
๑-๕ ครั้ง	๑๐๓	๔.๓๐	๐.๓๘๒
๖-๑๐ ครั้ง	๒๑	๓.๙๖	๐.๔๖๕
๑๑ ขึ้นไป	๓๐	๔.๐๖	๐.๔๓๗
รวม	๑๕๔	๔.๒๑	๐.๔๒๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวม จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๑๕๔)

	S S	df	M S	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๘๑	๓	๑.๔๔๐	๘.๗๖๕*	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๒๔.๘๑๕	๑๕๑	๐.๑๖๔		
รวม	๒๗.๖๙๖	๑๕๔			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ - ๔.๑๕ พบว่า ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกัน คือ (๑ - ๕ ครั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๐ , ๖ - ๑๐ ครั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๖, และ ๑๑ ครั้ง ขึ้นไป ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๖) มีความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้วยวิธีหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๖

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) ของบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรม

(n = ๑๕๔)

การเข้าร่วมกิจกรรม	$\bar{X}$	๑-๕ ครั้ง	๖-๑๐ ครั้ง	๑๑ ครั้งขึ้นไป
		๔.๓๐	๓.๙๖	๔.๐๖
๑-๕ ครั้ง	๔.๓๐	-	๐.๓๔	๐.๒๔*
๖-๑๐ ครั้ง	๓.๙๖	-	-	- ๐.๑๐*
๑๑ ครั้งขึ้นไป	๔.๐๖	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๑๖ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าร่วมกิจกรรม ๑-๕ ครั้ง มีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ มากกว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ๑๑ ครั้งขึ้นไป

นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ๖-๑๐ ครั้ง มีความเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ น้อยกว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ๑๑ ครั้งขึ้นไป

ตารางที่ ๔.๑๗ สรุปสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติทดสอบ		ค่า Sig.	ผลการทดสอบ
			t	F		
๑.	เพศ	ความคิดเห็นของนักเรียน	๑.๙๒๕	-	๐.๔๔๘	ปฏิเสธ
๒.	อายุ	ความคิดเห็นของนักเรียน		๑.๕๕๔	๐.๒๐๓	ปฏิเสธ
๓.	ระดับการศึกษา	ความคิดเห็นของนักเรียน		๐.๗๗๓	๐.๔๖๔	ปฏิเสธ
๔.	สถานะทางครอบครัว	ความคิดเห็นของนักเรียน		๐.๗๘๔	๐.๕๐๕	ปฏิเสธ
๕.	การเข้าร่วมกิจกรรม	ความคิดเห็นของนักเรียน		๘.๗๖๕	๐.๐๐๐	ยอมรับ

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ในประเด็นปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๘ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมที่ถูกต้อง	๔๐
๒.	ขาดการเสียสละและการให้อภัยซึ่งกันและกัน	๓๑
๓.	ขาดความเป็นระเบียบและขาดความรับผิดชอบ	๒๕
๔.	ขาดความเคารพพ่อแม่และครูบาอาจารย์	๒๑

จากตารางที่ ๔.๑๘ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง พบว่า ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมที่ถูกต้องอยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๔๐ คน รองลงมาคือ ขาดการเสียสละและการให้อภัยซึ่งกันและกันอยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๓๑ คน ขาดความเป็นระเบียบและขาดความรับผิดชอบอยู่ในอันดับที่ ๓ มีจำนวน ๒๕ คน และขาดความเคารพพ่อแม่และครูบาอาจารย์อยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๒๑ คน

ตารางที่ ๔.๑๙ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรปลูกฝังความกตัญญูทวดเทีหรือจัดกิจกรรมที่สนับสนุน	๔๒
๒.	ควรปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	๓๙
๓.	ควรปลูกฝังการการเสียสละ การรู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกัน	๓๓
๔.	ควรปลูกฝังให้เป็นคนมีระเบียบ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน	๒๗

จากตารางที่ ๔.๑๙ ความคิดเห็นของเยาวชนที่มีต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง พบว่า ควรปลูกฝังความกตัญญูทวดเทีหรือจัดกิจกรรมที่สนับสนุนอยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๔๒ คน รองลงมาคือ ควรปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๓๙ คน ควรปลูกฝังการการเสียสละการรู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกันอยู่ในอันดับที่ ๓ มีจำนวน ๓๓ คน และควรปลูกฝังให้เป็นคนมีระเบียบ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานอยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๒๗ คน

ตารางที่ ๔.๒๐ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดความรู้ความเข้าใจในการศึกษาผู้ใหญ่	๔๗
๒.	ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการชอบว่าคนอื่น	๔๔
๓.	ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับศีลธรรมและจริยธรรม	๓๐
๔.	ขาดการรู้จักใช้สติควบคุมอารมณ์ตนเอง	๒๑

จากตารางที่ ๔.๒๐ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม พบว่า ขาดความรู้ความเข้าใจในการศึกษาผู้ใหญ่ อยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๔๗ คน รองลงมาคือ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการชอบว่าคนอื่นอยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๔๔ คน ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับศีลธรรมและจริยธรรมอยู่ในอันดับที่ ๓ มีจำนวน ๓๐ คน และขาดการรู้จักใช้สติควบคุมอารมณ์ตนเองอยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๒๑ คน

ตารางที่ ๔.๒๑ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรส่งเสริมให้เป็นคนมีสติรู้จักการใช้ปัญญาแก้ไขปัญหา	๕๒
๒.	ควรมีการส่งเสริมเรื่องศีล ๕ แก่เด็กนักเรียน	๔๓
๓.	ควรสอนเรื่องโทษของการประพฤติดิในกาม	๓๒
๔.	ควรสอนเรื่องการมีเมตตา กรุณาต่อคนอื่น	๒๐

จากตารางที่ ๔.๒๑ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม พบว่า ควรส่งเสริมให้เป็นคนมีสติรู้จักการใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาอยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๕๒ คน รองลงมาคือ ควรมีการส่งเสริมเรื่องศีล ๕ แก่เด็กนักเรียนอยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๔๓ คน ควรสอนเรื่องโทษของการประพฤติดิในกามอยู่ในอันดับที่ ๓ มีจำนวน ๓๒ คน และควรสอนเรื่องการมีเมตตา กรุณาต่อคนอื่นอยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๒๐ คน

ตารางที่ ๔.๒๒ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ด้านการสร้างความเลื่อมใสศรัทธา

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของพระพุทธรูป	๕๒
๒.	ขาดความรู้เกี่ยวกับความหมายของพระอริยสงฆ์	๔๕
๓.	ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่าเนื่อนานบุญ	๒๓

จากตารางที่ ๔.๒๒ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการสร้างความเลื่อมใสศรัทธา พบว่า ขาดความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของพระพุทธรูปอยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๕๒ คน รองลงมาคือ ขาดความรู้เกี่ยวกับความหมายของพระอริยสงฆ์อยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๔๕ คน และขาดความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่าเนื่อนานบุญอยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๒๓ คน

ตารางที่ ๔.๒๓ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ด้านการสร้างความเลื่อมใสศรัทธา

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรคัดเลือกพระที่มีความประพฤติดีมาทำหน้าที่สอน	๔๙
๒.	ควรมีการฝึกอบรมพระที่ทำหน้าที่สอนแก่เยาวชน	๓๘
๓.	ควรมีการสอนประวัติความเป็นมาของพระพุทธเจ้า	๓๓

จากตารางที่ ๔.๒๓ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการสร้างความเลื่อมใสศรัทธา พบว่า ควรคัดเลือกพระที่มีความประพฤติดีมาทำหน้าที่สอนอยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๔๙ รูป รองลงมาคือ ควรมีการอบรมพระที่ทำหน้าที่สอนอยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๓๘ คน ควรมีการสอนประวัติความเป็นมาของพระพุทธเจ้าอยู่ในอันดับสุดท้ายมีจำนวน ๓๓ คน

ตารางที่ ๔.๒๔ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ด้านการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม	๕๑
๒.	ขาดความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม	๔๕
๓.	ขาดความสนใจเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมแบบเก่า	๓๗

จากตารางที่ ๔.๒๔ ความคิดเห็นของเยาวชนที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม พบว่า ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมอยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๕๑ คนรองลงมาคือ ขาดความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมอยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๔๕ คน และขาดความสนใจเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมแบบเก่าอยู่ในอันดับสุดท้ายมีจำนวน ๓๗ คน

ตารางที่ ๔.๒๕ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ด้านการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม	๖๑
๒.	ควรมีการอบรมความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมแก่นักเรียน	๔๕
๓.	ควรร่วมมือกับหน่วยงานราชการในการจัดงานเกี่ยวกับการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม	๓๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ ความคิดเห็นของเยาวชนที่มีต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม พบว่า ควรให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมอยู่ในอันดับที่ ๑ มีจำนวน ๖๑ คน รองลงมาคือ ควรมีการอบรมความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมแก่นักเรียนอยู่ในอันดับที่ ๒ มีจำนวน ๔๕ คน และควรร่วมมือกับหน่วยงานราชการในการจัดงานเกี่ยวกับการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมอยู่ในอันดับสุดท้าย มีจำนวน ๔๕ คน

๔.๕ แนวทางในการพัฒนาบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

๑. พระครูพิพัฒนธรรมโสภิต
(บุญธรรม จานธมโม)	เจ้าอาวาสวัดใหม่เชียงแสน อำเภอลับแล
จังหวัดอุตรดิตถ์
๒. พระครูอดุลพัฒนาธร
(ปี จานวุฒโธ)	เจ้าอาวาสวัดดอยมูล อำเภอลับแล
จังหวัดอุตรดิตถ์
๓. พระครูวาปีปทุมรักษ์
(สมหมาย ธนบุญโย)	เจ้าอาวาสวัดปทุมคงคา อำเภอลับแล
จังหวัดอุตรดิตถ์
๔. พระครูประสิทธิ์ธรรมประคุณ
(ประสิทธิ์ ปสิทโธ)	เจ้าอาวาสวัดทุ่งเอี้ยง อำเภอลับแล
จังหวัดอุตรดิตถ์
๕. พระปลัดนพพร จิตเมโธ
(นพพร คำมูลโต)	รองเจ้าอาวาสวัดใหม่เชียงแสน อำเภอลับแล
จังหวัดอุตรดิตถ์
๖. นางวันทนา วงษ์เดช	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดใหม่
๗. นายรังสรรค์ ต้นบุญ	ข้าราชการครูบ้านบุญ

๔.๕.๑ ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง จากการศึกษาพบว่า ค่านิยมนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญของชาติเป็นอย่างมาก วัดควรที่จะต้องส่งเสริมเรื่องการสร้างค่านิยมนี้ให้กับเยาวชน เพราะค่านิยมนี้สามารถที่จะนำพาเยาวชนให้เป็นเยาวชนที่ดีหรือในอนาคตจะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีอยู่ในสังคมได้^๑ ปัจจุบันเยาวชนส่วนมากจะไม่ได้สนใจเรื่องการสร้างค่านิยมหรือไม่รู้เรื่องค่านิยมของชาวไทย จนทำให้ชาติบ้านเมืองของเรานั้นมีความก้าวหน้าที่ล่าหลังประเทศอื่นไปบ้าง โดยเฉพาะสังคมในครอบครัว บางครอบครัวไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนลูกหลาน ทำงานอยู่ต่างจังหวัด เป็นสาเหตุทำให้เยาวชนเหล่านั้นหลงลืมเรื่องค่านิยมที่ติงามไป ฉะนั้นจึงเห็นสมควรเป็นอย่างมากที่วัดและพระสงฆ์ควรเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในด้านนี้^๒ ศาสนานั้นสนับสนุนในเรื่องรักชาติ วัดเป็นผู้ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนในด้านกตัญญู กตเวทิตา วัดสมควรที่จะดำเนินการและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับค่านิยมในแต่ละด้านให้กับเยาวชนให้รับรู้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ว่าสังคมไทยมีค่านิยมอย่างไรกับทั้ง ๓ สถาบันนี้^๓ โดยในขณะที่ทางวัดมีการแสดงธรรมควรที่จะเสริมเรื่องของการสร้างค่านิยมของชาวไทยให้ทั้งผู้ใหญ่และเยาวชนด้วยกันก็จะเป็นการดีมาก คือเพิ่มเติมเนื้อหาของการเทศน์ในด้านการรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์^๔

สรุปทางวัดควรที่จะต้องส่งเสริมการสร้างค่านิยม ให้กับเยาวชน เพราะค่านิยมนี้สามารถที่จะนำพาเยาวชนให้เป็นเยาวชนที่ดีหรือในอนาคตจะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีอยู่ในสังคมได้ปัจจุบันเยาวชนส่วนมากจะไม่ได้สนใจเรื่องการสร้างค่านิยมหรือไม่รู้เรื่องค่านิยมของชาวไทย โดยเฉพาะสังคมในครอบครัว บางครอบครัวไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนลูกหลาน เป็นสาเหตุทำให้เยาวชนเหล่านั้นหลงลืมเรื่องค่านิยมที่ติงามไป พระสงฆ์ควรที่จะดำเนินการและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับค่านิยมในแต่ละด้านให้กับเยาวชนให้รับรู้โดยเฉพาะเรื่องความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

๔.๕.๒ ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม จากการศึกษาพบว่า การส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรมต้องเริ่มจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ควรที่จะต้องเน้นและเอาจริงเอาจังในเรื่องนี้ ทางการก็ควรที่จะส่งเสริมเรื่องสื่อที่เกี่ยวกับศีลธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะทางวัดควรจะให้การอบรมให้เยาวชนได้เข้าถึงในการรักษาศีล เมื่อเยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องศีลแล้วจริยธรรมก็จะมีผลตามมา^๕ สมัยนี้โลกเปลี่ยนแปลงไปมากทำให้วัตถุเจริญแต่จิตใจคนต่ำลงจนทำให้ศีล ๕ นั้นมีอุปสรรคอยู่บ้างสำหรับเยาวชนที่ยังเข้าไม่ถึงหรือปฏิบัติศีล ๕ ไม่เพียงพอ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นถ้าทางวัดและพระวางรูปแบบให้ส่งเสริมในเรื่องศีล ๕ ก็จะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องศีลธรรมจริยธรรมได้^๖ เรื่องของศีลธรรมจริยธรรมนั้นต้องเริ่มมาจากทางวัด คือตัวพระองค์เองจะต้องมีศีลธรรมจริยธรรมอันดีงามก่อน ก่อนที่จะ

^๑สัมภาษณ์ นายรังสรรค์ ตันบุญ, ข้าราชการครูชำนาญ, [๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๙].

^๒สัมภาษณ์ พระครูประสิทธิ์ธรรมประคุณ, (ประสิทธิ์ ปสิทโธ), เจ้าอาวาสวัดทุ่งเอี้ยง, [๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

^๓สัมภาษณ์ นางวันทนา วงษ์เดช, ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดใหม่, [๙ ตุลาคม ๒๕๕๙].

^๔สัมภาษณ์ นายรังสรรค์ ตันบุญ, อ้างแล้ว.

^๕สัมภาษณ์ พระครูประสิทธิ์ธรรมประคุณ, (ประสิทธิ์ ปสิทโธ), อ้างแล้ว.

^๖สัมภาษณ์ พระครูพิพัฒน์ธรรมโสภิต, (บุญธรรม จานธโม), เจ้าอาวาสวัดใหม่เชียงแสน, [๑๐ มกราคม ๒๕๕๙].

ไปอบรมสั่งสอนให้กับเยาวชน ในเมื่อพระมีศีลธรรมจริยธรรมทั้งดงามแล้วเยาวชนได้เห็นในข้อวัตรปฏิบัติเยาวชนก็จะคล้อยตาม ก็จะทำให้การถ่ายทอดเรื่องศีลธรรมจริยธรรมได้ง่ายขึ้น”^๗

สรุปควรที่จะส่งเสริมเรื่องสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับศีลธรรมจริยธรรม และวัดควรจะให้ การอบรมให้เยาวชนได้เข้าถึงในการรักษาศีล เมื่อเยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องศีลแล้วจริยธรรมก็จะมีผลตามมา สมัยนี้โลกเปลี่ยนแปลงไปมากทำให้วัตถุเจริญแต่จิตใจคนต่ำลงจนทำให้ศีล ๕ นั้นมีอุปสรรคอยู่บ้างสำหรับเยาวชนที่ยังเข้าไม่ถึงหรือปฏิบัติศีล ๕ ไม่เพียงพอ แต่ทั้งนี้ถ้าทางวัดและพระสอนศีลธรรมวางรูปแบบการส่งเสริม ในเรื่องศีล ๕ ก็จะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องศีลธรรมจริยธรรมได้

๔.๕.๓ ด้านการสร้างเสริมความเลื่อมใสศรัทธา จากการศึกษาพบว่า เยาวชนส่วนมากจะมีความเลื่อมใสศรัทธาตามผู้ปกครอง ฉะนั้นทางวัดสมควรที่จะส่งพระเข้ามาอบรมสั่งสอนที่โรงเรียนให้นั้นเรื่องคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าให้มาก ว่าถ้าเราสามารถปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้วจะเห็นผลดีอย่างไร ถ้าปล่อยให้เยาวชนปฏิบัติตามผู้ปกครองเพียงอย่างเดียวอาจจะมีเรื่องที้นอกจากความศรัทธาแฝงเข้ามาได้” พระควรที่จะเน้นให้เยาวชนนั้นเห็นความสำคัญในส่วนนั้นลดลง แล้วให้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าให้มากก็จะทำให้เยาวชนเข้าถึงและจะมีความเลื่อมใสศรัทธาเกิดขึ้นมาได้ ในขณะที่วัดเองจะต้องทำวัดให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาก่อนไม่ว่าจะเป็นสถานที่ ผู้อยู่อาศัย” โดยเฉพาะพระองค์เองต้องปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธา ในเมื่อญาติโยมหรือเยาวชนมองเห็นก็จะเกิดความเลื่อมใสศรัทธาไปเอง และการปฏิบัติตนของพระนั้นบางครั้งอาจจะไม่ใช่การปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าโดยตรง ทางวัดหรือพระบางท่านให้ความรู้กับเยาวชนเพียงแค่การทำทานเท่านั้น แต่ความเป็นจริงทางวัดหรือพระสงฆ์ควรที่จะสั่งสอนให้เยาวชนเรียนรู้ถึงประวัติความเป็นมาของพระพุทธเจ้าและพระอริยสงฆ์^๘

สรุปพระสงฆ์ควรที่จะเน้นให้เยาวชนนั้นเห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา แล้วสอนให้ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้มากก็จะทำให้เยาวชนเข้าถึงและจะมีความเลื่อมใสศรัทธาเกิดขึ้นมาได้ ในขณะที่วัดเองจะต้องทำวัดให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาก่อนไม่ว่าจะเป็นสถานที่ ผู้อยู่อาศัย โดยเฉพาะพระองค์เองต้องปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธา ในเมื่อญาติโยมหรือเยาวชนมองเห็นก็จะเกิดความเลื่อมใสศรัทธาไปเอง

^๗สัมภาษณ์ พระครูอดุลพัฒนาธร, (ปี ๒๕๕๙), เจ้าอาวาสวัดคอดอยมูล, [๑๒ กันยายน ๒๕๕๙].

^๘สัมภาษณ์ พระปลัดนพพร จิตเมธ, (นพพร คำมูลโต), รองเจ้าอาวาสวัดใหม่เชียงแสน, [๑๒ มกราคม ๒๕๕๙].

^๙สัมภาษณ์ พระครูวาปีปทุมรักษ์, (สมหมาย ธนปณโณ), เจ้าอาวาสวัดปทุมคงคา, [๑๐ มกราคม ๒๕๕๙].

^{๑๐}สัมภาษณ์ พระครูอดุลพัฒนาธร, (ปี ๒๕๕๙), อ้างแล้ว

๔.๕.๔ ด้านการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม จากการศึกษาพบว่า เจ้าอาวาสใหม่บางท่านอาจจะหลงลืมประเพณีวัฒนธรรมเก่าๆไปจนทำให้ลืมการสืบสานและอนุรักษ์สิ่งเก่าๆไป ส่วนนี้ก็จะทำให้เยาวชนได้เรียนรู้แต่ประเพณีวัฒนธรรมที่ใหม่ๆจะไม่รู้ถึงประเพณีวัฒนธรรมของเก่าดั้งเดิม^{๑๑} ฉะนั้นวัดและพระสงฆ์สมควรที่จะถ่ายทอดความรู้ในด้านนี้ทั้งของใหม่และของเก่าจะทำให้เยาวชนมีความรู้กว้างขวาง ดังนั้นควรที่จะต้องจัดกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นภายในวัดให้มากๆเพราะส่วนมากการอนุรักษ์ประเพณีหรือการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมจะเกิดขึ้นที่วัดเป็นการเหมาะสมที่สุด วัดและพระสงฆ์ควรที่จะแสวงหาความรู้ในด้านนี้ให้มากจะได้เป็นแนวทางในการศึกษาและเรียนรู้ของเยาวชนในการต่อไป^{๑๒} วัดและโรงเรียนควรที่จะส่งเสริมให้เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญในทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษาออกพรรษา ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ประเพณีพื้นบ้านเยาวชนจะได้เห็นประเพณีและวัฒนธรรมที่แท้จริงได้^{๑๓} วัดสมควรที่จะจัดการส่งเสริมกิจกรรมให้กับเยาวชนให้มากขึ้นก็จะทำให้เยาวชนได้เข้าถึงและเห็นรูปแบบของประเพณีวัฒนธรรมได้ชัดเจนขึ้น ปัจจุบันทางวัดก็ได้จัดกิจกรรมอยู่แล้วแต่ขอให้เพิ่มประเพณีวัฒนธรรมต่างๆเข้ามาบ้างเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนได้รู้เรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่มีอยู่^{๑๔}

สรุปควรที่จะต้องจัดกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นภายในวัดให้มากๆเพราะส่วนมากการอนุรักษ์ประเพณีหรือการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมจะเกิดขึ้นที่วัดเป็นการเหมาะสมที่สุดและพระสงฆ์ควรที่จะแสวงหาความรู้ในด้านนี้ให้มากจะได้เป็นแนวทางในการศึกษาและเรียนรู้ของเยาวชนเพราะฉะนั้นทางวัดและโรงเรียนควรที่จะส่งเสริมให้เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญในทางพระพุทธศาสนา เช่น ประเพณีเข้าพรรษาออกพรรษา ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ประเพณีพื้นบ้านเยาวชนจะได้เห็นประเพณีและวัฒนธรรมที่แท้จริง

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย (Body of knowledge)

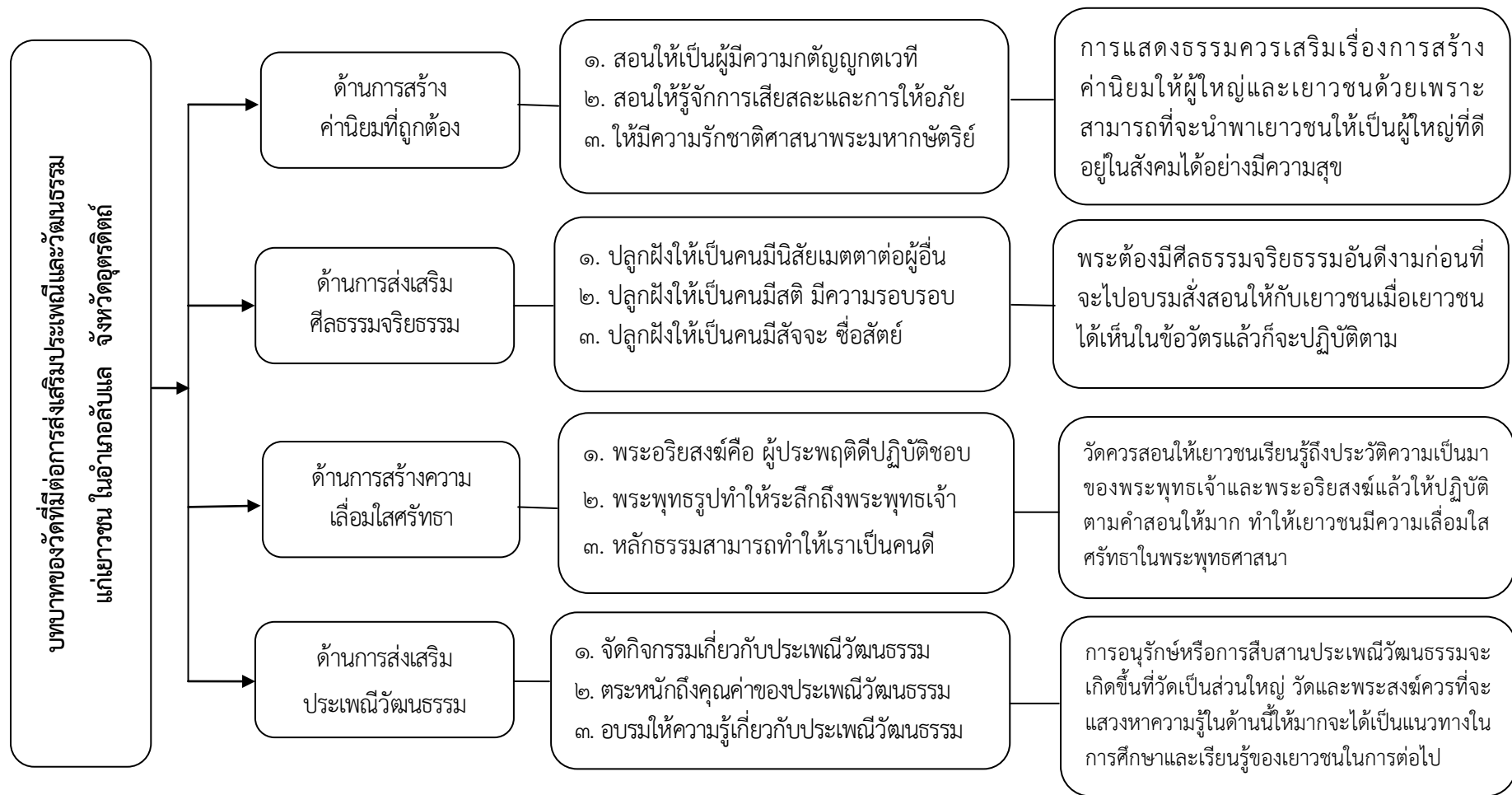
การศึกษาวิจัย บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยโดยการแสดงแผนภาพดังแผนภาพที่ ๔.๑

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระครูพิพัฒน์ธรรมโสภิต, (บุญธรรม ฐานธมโม), อ่างแล้ว.

^{๑๒} สัมภาษณ์, พระครูวาปีปทุมรักษ์, (สมหมาย ธนปโยธ), อ่างแล้ว.

^{๑๓} สัมภาษณ์, นางวันทนา วงษ์เดช, ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดใหม่, อ่างแล้ว.

^{๑๔} สัมภาษณ์, พระปลัดนพพร จิตเมธ, (นพพร คำมูลโต), รองเจ้าอาวาสวัดใหม่เชียงแสน, อ่างแล้ว.

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่อง บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริม ประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและ วัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การเสริมสร้างค่านิยมเป็นเรื่องที่ ละเอียดย่อยและซับซ้อนเพราะเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ความชอบ ความเข้าใจ และการเห็นคุณค่า ซึ่งเกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละบุคคล และกลายเป็นค่านิ ยมอันนำไปสู่การเกิดเจตคติและการแสดงออกในทางปฏิบัติ สถาบันทางสังคมจึงมีความสำคัญ ในการปลูกฝังให้ทุกคนเริ่มใช้วิจารณญาณตั้งแต่ระดับครอบครัว บ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน โดยต้อง ร่วมกันรณรงค์อบรมสั่งสอนทางจิตใจ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้วยการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ การประหยัดและการออม ความมีระเบียบวินัย และเคารพ กฎหมาย การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อเป็น แนวประพฤติและปฏิบัติของคนในสังคมจึงเป็นการเสริมสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นอย่าง มั่นคง โดยกระบวนการเสริมสร้างค่านิยมจำเป็นต้องใช้กลวิธีหลากหลายแนวทางประกอบกัน ซึ่งควร เป็นกิจกรรมง่ายๆ ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และมีความสัมพันธ์กับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ที่จะช่วยแก้ปัญหาทั้งในระดับบุคคล สังคม และประเทศชาติหรือส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามค่านิยมที่ พึงประสงค์ตามโอกาสต่างๆ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ การเข้าวัดฟังธรรม การเข้าร่วมกิจกรรมในวัน สำคัญทางศาสนา การร่วมกิจกรรมชุมชน เป็นต้น

๒. ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและ วัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์พบว่า การเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรมและ จริยธรรมให้กับเด็กและเยาวชน นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะในปัจจุบันสังคมต้องเผชิญกับ การเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสวัฒนธรรม ทำให้เกิดภาวะสับสนในวิถีชีวิต ค่านิยม และภูมิคุ้มกันทาง สังคมลดลง ละเลยศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม ส่งผลคุกคามเด็กและเยาวชนหลงผิดมีพฤติกรรม ที่เบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการปลูกฝังกล่อมเกลาด้วยหลัก ศีลธรรมทางศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่เด็กและเยาวชนให้มีสำนึกผิดชอบชั่วดี มีสติพิจารณาบังคับ มีจิตใจใฝ่ดี และมีพลังใจที่เข้มแข็งในการดำเนินชีวิตต่อไป วัดในฐานะเป็นองค์กรหนึ่งในสังคมจึงควร สนับสนุนพระที่มีศักยภาพ มีทักษะในการเผยแผ่ในการที่จะเชื่อมโยงทางโลกและทางธรรม เพื่อที่จะ เข้าสู่เยาวชนได้ง่ายขึ้น ร่วมสมัยขึ้น ถ้าเป็นพระที่ท่านเคร่งพระธรรมวินัย คือหมายถึงท่านปฏิบัติตาม กรอบของรูปแบบข้อวัตรปฏิบัติเพียงอย่างเดียวไม่ได้ผนวกทางโลกเข้ามาบ้างก็จะเป็นการยากที่ เยาวชนสมัยนี้จะเข้าถึงศีลธรรมจริยธรรมได้ง่าย ดังนั้นทางโลกและทางธรรมเราต้องจับมารวมกัน

๓. ด้านการสร้างความเลื่อมใสศรัทธา บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและ วัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การปฏิบัติตนของพระนั้นบางครั้ง อาจจะไม่ใช่การปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าโดยตรง ทางวัดหรือพระบางท่านให้ความรู้กับ เยาวชนเพียงแค่การทำทานเท่านั้น แต่ความเป็นจริงทางวัดหรือพระสงฆ์ควรที่จะสั่งสอนให้เยาวชน เรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน คือ ทาน ศีล และภาวนา จะทำให้เยาวชนเข้าถึงความเลื่อมใสศรัทธาได้มากกว่าที่ จะสอนเรื่องการทำทานอย่างเดียว ขณะเดียวกันวัดเองจะต้องทำวัดให้เป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธาก่อนไม่ว่า จะเป็นสถานที่ ผู้อยู่อาศัย โดยเฉพาะพระองค์เองต้องปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธา ในเมื่อญาติโยม

หรือเยาวชนมองเห็นก็จะเกิดความเลื่อมใสศรัทธาไปเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่สมควรที่จะต้องทำให้เป็นตัวอย่าง คือพยายามทำตัวให้เยาวชนเห็นในด้านการสร้างความเลื่อมใสศรัทธาให้เป็นรูปธรรม เช่นเลื่อมใสศรัทธาในวัด ในพระสงฆ์ ว่าวัดนั้นๆเป็นสิ่งที่ควรเคารพ พระสงฆ์เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบจริง เพราะส่วนมากเยาวชนนั้นจะมองภาพไปตามความคิดเห็นของผู้ใหญ่หรือผู้ปกครอง

๔. ด้านการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า พฤติกรรมของคนในสังคมอันเป็นเอกลักษณ์สำคัญที่โดดเด่นเฉพาะตัว เป็นวิถีชีวิตของสังคมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ วัฒนธรรม เกิดจากความรู้ ความคิด ภูมิปัญญา ความเชื่อที่สั่งสมมายาวนานและยอมรับว่าเป็นสิ่งดีงาม รวมทั้งได้รับการยอมรับยึดถือปฏิบัติสืบต่อกัน มีความสัมพันธ์ต่อกัน ทำให้สังคมดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมอย่างรวดเร็วอย่างขาดเหตุผล มิได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและขีดความสามารถของสังคมในเรื่องที่เกี่ยวข้องย่อมมีผลกระทบต่อวิถีชีวิต ดังนั้นความเข้าใจ รู้คุณค่าและความเป็นมาของวัฒนธรรมของตนย่อมจะทำให้สามารถพิจารณาความเหมาะสมที่จะดำรงรักษา หรือยอมรับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขวัฒนธรรมบางอย่างของตนโดยไม่กระทบต่อความมั่นคงทางสังคมที่รุนแรงเกินไป